

1e Concernbericht 2023

Gemeente Bergen op Zoom

Bijlage bij raadsvoorstel rvb23-0024 d.d. 18 april 2023

Inhoudsopgave

Inhoud

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Programma's	5
Programma 1 Bestuur en Ondersteuning	5
Programma 2 Veiligheid	10
Programma 3 Beheer openbare ruimte	12
Programma 4 Economie	14
Programma 5 Onderwijs	16
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	17
Programma 7 Wmo en Jeugd	20
Programma 8 Werk en inkomen	24
Programma 9 Milieu	26
Programma 10 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	28
Paragrafen	30
Paragraaf 1 Duurzaamheid	30
Paragraaf 2 Dienstverlening	31
Financiële kengetallen	32
Kapitaallasten, investeringen op diverse programma's	35
Recapitulatie	40

1 Inleiding

Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders rapporteert tweemaal per jaar over de uitvoering van de, met de gemeenteraad afgesproken, doelstellingen. In dit 1e concernbericht wordt het verwachte resultaat over 2023 bijgesteld en we rapporteren over de voortgang van de doelstellingen.

Doelstellingen

Zoals opgenomen in de financiële verordening wordt de raad bij de tussentijdse rapportages geïnformeerd over de voortgang van de begroting. In de begroting is opgenomen wat we gaan doen in 2023. De acties die hieruit voortkomen, zijn opgenomen in dit concernbericht. Met kleurtjes is de voortgang aangegeven en tevens is het percentage gereed vermeld.

De definities voor de scores luiden als volgt:

Groen:	Doelstelling en planning is of lijkt gehaald te worden. Er is geen bijsturing noodzakelijk en deze acties worden verder niet toegelicht.
Geel:	de doelstelling en/of planning lijkt niet geheel te worden gehaald, bijsturing is gewenst. Hierop is een toelichting gegeven.
Rood:	de doelstelling wordt naar verwachting niet gehaald, bijsturing is noodzakelijk. Hierop is een toelichting gegeven.

De manier waarop de doelstellingen uit de begroting zijn vertaald is een nieuwe manier van verantwoording afleggen. Het werken met de drie kleuren om de voortgang te duiden en het percentage dat de actie gereed is. We zijn een lerende organisatie en verwachten hierin nog stappen te kunnen maken. Met deze wijze van verantwoorden willen wij open, eerlijk en transparant met de raad communiceren over ons beleid. Natuurlijk staan wij open voor verbeteringen.

Samenvattend financieel beeld

Bij het opstellen van de Begroting 2023-2026 hadden we te maken met vele onzekerheden. Half 2022 was nog onzeker hoe bijvoorbeeld de inflatie zich zou gaan ontwikkelen. Bij de behandeling van de septembercirculaire hebben we voorgesteld om hiervoor € 2 miljoen te reserveren. Inmiddels is duidelijk geworden dat zeker in het laatste kwartaal van 2022 we te maken hebben gehad met zeer hoge inflatie die nu nog steeds doorwerkt. De minister van Binnenlandse Zaken heeft bij brief van 13 januari 2023 aan de kamer laten weten dat gemeenten extra gecompenseerd gaan worden voor de gestegen energiekosten. Via het Gemeentefonds zullen wij deze compensatie gaan ontvangen. De omvang van deze compensatie zal bij de meicirculaire bekend worden.

We zien nu bij het opstellen van het 1^e Concernbericht grote bijstellingen als gevolg van de hoge inflatie tot een totaal bedrag van € 4,1 miljoen. Dit betreffen:

- De nieuwe CAO leidt tot hogere salariskosten van € 2,2 miljoen;
- De bijdrage voor 2023 aan enkele verbonden partijen is vanwege hogere inflatie en CAO verhoogd. In totaal betreft dit € 946.000.
- De eerste inschatting van de energiekosten is dat deze met € 385.000 extra verhoogd moeten worden boven op de verhoging van € 2,6 miljoen die al bij de begroting was meegenomen;
- De kosten voor het onderhoud van de openbare ruimte (IBOR) nemen vanwege explosieve prijsstijgingen met € 1,7 miljoen toe. In de Begroting 2023 was al rekening gehouden met

prijsstijging van contracten en energiekosten voor € 1,1 miljoen. Per saldo nemen de kosten voor het onderhoud van de openbare ruimte nu bij het 1^e Concernbericht nog met € 600.000 extra;

- Voor de onderhoudskosten aan onze gebouwen hebben we op dit moment nog onvoldoende in beeld wat de gevolgen zullen zijn van de prijsstijgingen van de afgelopen maanden. Bij het 2^e Concernbericht zullen we hierop terugkomen.

Ter dekking van deze hogere kosten ad € 4,1 miljoen hebben wij het bedrag van € 2 miljoen laten vrijvallen dat wij bij de septembercirculaire hadden opgenomen om de hogere kosten van inflatie te dekken. Per saldo is het effect op het saldo van de begroting dus € 2,1 miljoen negatief.

Daarnaast was er in de Begroting 2023 een fors bedrag aan te realiseren taakstellingen opgenomen, nl € 4,7 miljoen. In de Begroting 2023 hebben we aangegeven dat er voor 2023 bijstellingen te verwachten zijn en hebben we hiervoor op voorhand al een extra buffer van € 742.000 in de begroting opgenomen.

We vinden het nu nog te vroeg om de taakstellingen bij te stellen, maar hebben ze bij de betreffende programma's wel als mogelijk risico opgenomen. In het 2^e Concernbericht zullen we hier op terug komen. Intussen zal een uiterste inspanning worden verricht om de taakstellingen structureel of incidenteel in te vullen en wanneer dat niet mogelijk blijkt te zijn zal het uitgangspunt zijn dat de bijstelling binnen het programma opgevangen moet worden.

Bij de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma 2023 was er voor de onderdelen bedrijfsvoering/-middelen, vastgoed en openbare ruimte een overprogrammering van € 7 miljoen. Wij hebben toen aangegeven hierover in overleg te gaan met de auditcommissie. Wij hebben afgesproken met de auditcommissie om gezien de forse werkvoorraad die er nog is aan kredieten vanuit de jaarrekening 2022 (€ 15 miljoen) voorlopig de spelregels van de moederkredieten niet aan te passen.

De actualisatie laat voor de moederkredieten bedrijfsvoering/-middelen, vastgoed en openbare ruimte nog een overschrijding zien van € 910.000 ten opzichte van de beschikbaar gestelde investeringsruimte. Wij stellen deze overprogrammering voor omdat wij verwachten dat in de loop van het jaar er projecten vertraging gaan oplopen vanwege externe (inspraak, procedures ed) of interne (capaciteit) oorzaken. Door nu in ieder geval meerdere projecten op te starten verwachten wij het beschikbaar gestelde investeringsvolume voor 2023 te gaan realiseren en daarmee de kwaliteit van met name de openbare ruimte op peil te kunnen houden. In het 2^e Concernbericht 2023 zult u opnieuw over de voortgang van de investeringen 2023 worden geïnformeerd.

In totaal bedragen de bijstellingen vanuit het 1^e Concernbericht voor 2023 € 1,3 miljoen negatief. In de tabel hieronder is de uitgangspositie voor het 1^e Concernbericht weergegeven en het saldo na verwerking van het 1^e Concernbericht. Hierbij is rekening gehouden met het leidend principe dat we minimaal een begrotingsoverschot van € 3 miljoen willen hebben. Dit bedrag is gecorrigeerd op het begrotingssaldo.

Datum van besluit		2023	2024	2025	2026
10-11-2022	Saldo Begroting 2023-2026	3.000	12.292	15.872	2.472
	Leidend principe: begrotingsoverschot	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
15-12-2022	Ontvlechting de Maagd	-334	-335	-336	-345
02-03-2023	Verkoop snippergrond	-113	-81	-78	0
30-03-2023	Veiligheidskader 2023	-281	0	0	0
	Beginstand 1e Concernbericht 2023	-728	8.876	12.458	-873
	Mutaties 1e concernbericht	-1.263	-2.634	-3.549	-205
	Saldo Begroting na 1e Concernbericht	-1.990	6.243	8.909	-1.077

Zoals hierboven reeds eerder aangegeven is door het Rijk een compensatie voor de hogere inflatie toegezegd. Deze compensatie zullen wij bij de meicirculaire ontvangen. Gezien deze toezegging hebben wij besloten om nu nog geen nadere maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat we ook in 2023 het leidend principe van een overschot van minimaal € 3 miljoen realiseren.

Leeswijzer

Elke programma begint met de verantwoording over de doelstellingen. Daarna zijn per programma de financiële effecten opgenomen. De wijzigingen groter dan €50.000 worden toegelicht, de overige (kleiner dan €50.000) zijn slechts gemeld. Bij de financiële effecten is de omvang van het effect voor de komende jaren t/m 2026 aangegeven. Daarnaast zijn nog de budgettaire neutrale mutaties per programma opgenomen.

2 Programma's

Hieronder volgt het overzicht per programma. In dit overzicht worden de gestelde doelstellingen toegelicht. Daarnaast worden de financiële afwijkingen opgenomen.

2.1 Programma 1 Bestuur en Ondersteuning

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

Nr.	Naam	Voortgang	Toelichting/acties
1.1	Samenwerking: We maken een lobby agenda		
1.1.1	Aanpak komen tot lobbyagenda afgestemd met portefeuillehouders	100 %	
1.1.2	Vaststellen lobbyagenda door college	20 %	De zorgvuldige doorloop van de afgesproken aanpak voor de lobbyagenda vraagt iets meer tijd. Het is daarom de nieuwe inzet om de lobbyagenda in Q2 door het college vast te laten stellen.
1.1.3	Ontwikkeling standaardproducten lobbyagenda	0 %	De standaardproducten kunnen worden ontwikkeld wanneer de lobbyagenda is vastgesteld. Met de nieuwe inzet voor de vaststelling van de lobbyagenda in Q2, zullen eind Q2 de standaardproducten op worden geleverd./
1.1.4	Gebruik lobbyagenda voor input college richting PS en Waterschapsverkiezingen 2023	50 %	Voor de input richting Provinciale Staten verkiezingen is samen opgetrokken met de M7 (netwerk middelgrote gemeenten in NB).
1.1.5	Delen lobbyagenda met gemeenteraad dmv raadsinformatiebrief	0 %	Deze raadsinformatiebrief kan pas verzonden worden ná vaststelling van de lobbyagenda door het college. Inzet is om deze brief dan ook in Q2 te verzenden.
1.1.6	Herijking lobby-agenda Q2-2023	0 %	Aangezien het de nieuwe inzet is om de lobbyagenda in Q2 voor het eerst door het college vast te stellen, heeft het geen toegevoegde waarde deze in het zelfde kwartaal te herijken. Insteek is herijking elke 6 maanden. Deze actie vervalt daarom vanwege de opgelopen vertraging in de vaststelling van de lobbyagenda.
1.1.7	Herijking lobby-agenda Q4-2023	0 %	
1.1.8	Gebruik lobbyagenda voor input college richting Tweede Kamer Verkiezingen 2025	0 %	
1.2	Samenwerking: We zetten de hele organisatie in op subsidie-verwerving		
1.2.1	Collegevoorstel evaluatie en aanpak subsidieverwerving	50 %	
1.2.2	Raadsinformatiebrief evaluatie en aanpak subsidie-werving	20 %	
1.2.3	Vaststellen prioriteiten subsidie-werving 2023	50 %	
1.2.4	Evaluatie subsidieverwerving 2023 en prioritering 2024	0 %	
1.3	Samenwerking: We nemen een actieve rol in in de 4e stedelijke regio van Noord-Brabant		
1.3.1	Vertalen Regionale Investerings Agenda in projectopdrachten	25 %	Als gevolg van wijzigingen in de planvorming en besluitvorming bij het Rijk, is de planning om te komen tot een Regionale Investerings Agenda (RIA) bijgesteld. Het hoofdlijndocument RIA is in concept gereed. Deze wordt uitgewerkt naar een volledige RIA die in september 2023 tot besluitvorming moet leiden. In werkgroepen wordt, op basis van wat al gereed is, gewerkt aan de uitwerking van de verstedelijkingsagenda. Hiertoe zijn projectopdrachten opgesteld. In de periode mei/juni

			2023 kunnen de gemeenteraden hun zienswijzen geven op het hoofdlijndocument RIA.
1.4	Samenwerking: We benutten regionaal, provinciaal en over de grens samenwerkingskansen		
1.4.1	Evaluatie bestuurlijke samenwerkingsverbanden	20 %	
1.5	We maken werk van onze verbinding met de regio Antwerpen		
1.5.1	Bestaande verbindingen, kansen en prioriteiten en vervolgstappen bepalen voor het Beleidskader 2024	20 %	
1.6	Financiën		
1.6.1	Monitoring begrotingsoverschot in reguliere p&c cyclus	continu	
1.6.2	Verbetering financieel voorspellend vermogen en verkleinen afwijking begroting/realisatie	continu	
1.6.3	Monitoren uitgangspunten financiële verordening in reguliere p&c cyclus	continu	
1.6.4	Uitwerking stijging lokale belastingen en heffingen met maximaal de inflatie of vanwege kostendekkendheid	100 %	
1.6.5	Eerste verfijning systematiek moederkredieten bij eerstvolgende uitvoeringsplan	100 %	
1.6.6	Nadere verfijning systematiek moederkredieten in samenwerking met de Auditcommissie	100 %	
1.6.7	Onderhoud gemeentelijke eigendommen op een kwaliteitsniveau dat minstens sober, degelijk en in elk geval veilig is	100 %	
1.7	Bedrijfsvoering		
1.7.1	Periodieke monitoring realisatie afgesproken ombuigingen personele lasten	continu	
1.7.2	Nulmeting doelmatigheid	50 %	
1.7.3	Opstellen actieplan doelmatigheid	50 %	Na de implementatie van de nieuwe structuur als onderdeel van het organisatie-ontwikkeltraject wordt bekeken hoe de ombuigingen gerealiseerd kunnen worden. Naast de informatie uit de formatie benchmark zijn er ook stuurknoppen geïnventariseerd. Op basis van een integrale discussie zullen opties in beeld worden gebracht en keuzes worden gemaakt. Deze worden vervolgens gemonitord.
1.7.4	Uitvoering actieplan doelmatigheid	0 %	
1.7.5	1e hermeting doelmatigheid	0 %	
1.7.6	Takendiscussie vanuit de TV35 en de 4 Pijlervisies	25 %	
1.7.7	Actieplan verbetering informatievoorziening	25 %	
1.7.8	Volwassenheidsniveau 3 (NOREA-model) digitale veiligheid bereikt voor incident-, wijzigings-, patch- en configuratiemanagement	50 %	Groot deel van de implementatie van de processen zijn binnen de afdeling Informatisering & Automatisering gerealiseerd. Met name op configuratiemanagement moet nog een grote stap gezet worden. Hier wordt dit jaar verder uitwerking aan gegeven.
1.7.9	Actieplan hoe volwassenheidsniveau 4 bereikt kan worden voor alle maatregelen in de BIO	10 %	Om de doelen in de begroting grotendeels te realiseren is een extra inspanning nodig. Dit is uitgewerkt in een plan van aanpak en wordt opgenomen in het beleidskader en door middel van een collegevoorstel voorgelegd. Bijstelling van de doelen zijn echter wel noodzakelijk.

1.7.11	Werven extra medewerkers om reisdocumentenpiek 2024 e.v. op te vangen	0 %	
1.7.12	Projectorganisatie opzetten voor verkiezingen Provinciale Staten maart 2023	100 %	

Financiële bijstellingen

Mutaties met saldo

Salariskosten	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 932 N	<u>2024</u> 932 N	<u>2025</u> 932 N	<u>2026</u> 932 N
Er is een nieuwe Cao-gemeenten met een looptijd tot en met 1 januari 2024. Hierin is onder meer afgesproken dat de salarissen per 2 januari 2023 stijgen met €240 bruto per maand naar rato van het dienstverband. Vervolgens wordt per 2 januari 2023 2 procent loonstijging toegepast. Daarnaast wordt de thuiswerkvergoeding verhoogd van €2 netto per dag naar €3 netto per dag. De salariskosten nemen als gevolg van de nieuwe CAO €3,71 miljoen toe. In de Begroting 2023 was rekening gehouden met een loonstijging van 3,6 procent. Hierdoor moeten de salariskosten in totaal nog met €2,17 miljoen worden verhoogd. Op dit programma is de bijstelling €932.000.					

Energiekosten	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 93 N	<u>2024</u> -	<u>2025</u> -	<u>2026</u> -
Per 1 januari 2023 zijn de nieuwe contracten voor energie ingegaan. Grofweg zijn de kosten van elektra met 400 procent gestegen, voor gas met 575 procent en de netbeheerkosten van Enexis zijn met ongeveer 25 procent verhoogd. Op basis van de prijzen van 1 juli 2022 zijn de budgetten voor energie in de Begroting 2023 reeds met €2,6 miljoen verhoogd. Op basis van de tarieven die nu bekend zijn, is de verwachting dat de budgetten nog met €385.200 verhoogd moeten worden. In het 2^e concernbericht verwachten meer duidelijkheid te kunnen geven. De bijstelling op de energiekosten voor dit programma bedragen €93.000. Vanwege de dalende energieprijzen verwachten we niet dat de hogere energieprijzen voor 2023 structureel zullen doorwerken. Bij het opstellen van de Begroting 2024 zal op basis van de dan geldende marktprijzen een nieuwe inschatting worden gemaakt.					

Regio West-Brabant (RWB)	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 136 V	<u>2024</u> -	<u>2025</u> -	<u>2026</u> -
De afrekening van de jaarrekening 2022 van de Regio West-Brabant is ontvangen. Vanuit het mobiliteitscentrum is de afrekening van de fee voor inhuur ontvangen (€121.000). Daarnaast is er een klein voordeel op de jaarrekening van de RWB (€15.000) wat aan de deelnemers wordt uitgekeerd.					

Software (SaaS-oplossing)	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 677 N	<u>2024</u> 200 N	<u>2025</u> 200 N	<u>2026</u> 200 N
----------------------------------	--------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

Op basis van de voorschriften van het BBV mag software als een dienst (SaaS-oplossing) niet geactiveerd worden. Bij een SaaS-oplossing gaat om dienstverlening in de vorm van een abonnement waarmee wordt ingelogd bij de dienstverlener. Hiermee was bij het opstellen van de Begroting 2023 nog geen rekening gehouden. De verwachting is dat we voor 2023 nog voor €200.000 software aanschaffen als een SaaS-oplossing.

Daarnaast is in 2022 het financieel pakket aanbesteed. Ook dit betreft een SaaS-oplossing. De verwachte kosten voor de implementatie van het financieel pakket voor 2023 bedragen €477.000. Hier staat tegenover dat we minder zullen investeren in ICT de komende jaren.

Onroerendezaakbelasting (OZB)	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 150 V	<u>2024</u> 150 V	<u>2025</u> 150 V	<u>2026</u> 150 V
--------------------------------------	--------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

Op basis van de cijfers uit de jaarrekening 2022 blijkt dat de opbrengst niet-woningen hoger te zijn dan begroot voor 2022. Vanwege de waarde ontwikkeling bij de niet-woningen verwachten we een meer opbrengst van €150.000.

Bijdrage Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB)	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 84 V	<u>2024</u> -	<u>2025</u> -	<u>2026</u> -
---	--------------------	-----------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Op basis van de cijfers uit de jaarrekening 2022 van de BWB blijkt dat we een teruggave kunnen verwachten over 2022 van € 120.000. 30% van de kosten van de BWB worden verantwoord op de producten riolering en afval. De mutatie op deze producten wordt verrekend met de voorziening voor deze producten. Per saldo komt er 70% ten gunste van het begrotingssaldo (€ 84.000)

Huuropbrengsten Vastgoed Algemeen	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 142 N	<u>2024</u> 142 N	<u>2025</u> 142 N	<u>2026</u> 142 N
--	--------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

Als gevolg van leegstand worden in 2023 diverse huuropbrengsten niet gerealiseerd. Het betreft hier de panden Wassenaarstraat 59 en 61 (€100.000), Hinkelenoord 14a (€16.000) en St. Annastraat 6 (€26.000) (in gebruik genomen t.b.v. fractiekamers).

Algemene uitkering	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 1.019 V	<u>2024</u> 178 N	<u>2025</u> 1.095 N	<u>2026</u> 2.252 V
---------------------------	--------------------	--------------------------------------	------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

In de raadsvergadering van 10 november 2022 is een raadsvoorstel behandeld m.b.t. de septembercirculaire. Conform het voorstel is besloten om het financiële voordeel voor 2023 en volgende jaren te verwerken in het 1^e Concernbericht 2023.

Algemene uitkering (inkomstenderving in 2021 vanwege corona)	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 1.070 V	<u>2024</u> -	<u>2025</u> -	<u>2026</u> -
---	--------------------	--------------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties heeft aan ons bevestigd dat wij over 2021 nog €1.070.000 gecompenseerd krijgen voor geleden inkomstenderving in 2021 vanwege corona met betrekking tot parkeerbelasting en toeristenbelasting. Deze compensatie ontvangen wij van het Rijk via de meicirculaire 2023.

Reservering inflatie	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 2.000 V	<u>2024</u> 2.000 V	<u>2025</u> 2.000 V	<u>2026</u> 2.000 V
Bij de verwerking van de Septembercirculaire 2022 is besloten om een budget van €2 miljoen te vormen om de hogere inflatie in de Begroting 2023 op te kunnen vangen. In dit concernbericht zijn verschillende bijstellingen vanwege inflatie en hogere CAO opgenomen van meer dan €2 miljoen. Ter dekking van deze hogere kosten kan het opgenomen budget vrijvallen.					

Resterende mutaties (< € 50.000)	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 10 N	<u>2024</u> -	<u>2025</u> -	<u>2026</u> -
Vervanging Archiefapplicatie Burgerzaken		10 N	-	-	-

Budgettaire neutrale mutaties

<i>Huuropbrengst Dr. Ir van Veenweg 10 (€176.000):</i> In de begroting is nog de huuropbrengst Van Veenweg 10 (voormalig FB) opgenomen. Vanwege het faillissement van het FB vervalt deze huuropbrengst. Dit wordt gecompenseerd door een correctie op programma 6 Sport, cultuur en recreatie cultuurbudget (€176.000) waar een budget voor subsidie (FB) was opgenomen.
<i>Frictiekosten- en ontwikkelbudget (€568.000):</i> Met RVB21-0038 heeft u ingestemd met het frictiekosten- en het ontwikkelbudget. Zoals in het 2 ^e Concernbericht 2022 is aangegeven zijn in 2022 hiervoor minder uitgaven geweest dan begroot. Dit heeft mede te maken met de vertraging die is opgelopen in de uitvoering van de business cases en de organisatieontwikkeling. Deze kosten komen nu in 2023 en worden nu opgenomen in de begroting van 2023. Dekking van deze kosten is de algemene reserve.
<i>KCC (€52.000):</i> Vanuit de directie Ruimte, Economie en Cultuurbedrijf dient de dekking voor een medewerker van het KCC te komen. Met deze budgettaire neutrale wijziging wordt hierin voorzien. Deze specifieke wijziging komt ook terug in de programma's 3, 4 en 10.
<i>Wijziging in formatie VHT t.l.v. KCC:</i> een functie bij VHT is anders ingekleed, waardoor deels taken worden uitgevoerd die voorheen werden uitgevoerd door een medewerker van het KCC. De formatie is overgeheveld van KCC naar VHT. Het betreft een budgettaire neutrale wijziging die ook terugkomt in programma 2.
<i>Donatie Turkije en Syrië:</i> De raad heeft in februari besloten om € 69.000 te doteren aan giro 555. Deze uitgave is ten laste van de post onvoorzien gegaan.

2.2 Programma 2 Veiligheid

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

2.1 Thema Toezicht en Handhaving: Slim inzetten handhavers

2.1.1	Evaluatie Uitvoeringsplan Toezicht & Handhaving 2022 ter kennisname naar de raad	95 %	Er is prioriteit gegeven aan het uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving 2023 en urgente casuïstiek. Het evaluatieverslag wordt daarom in april ter kennisname aan u aangeboden. Hierbij wordt binnen de wettelijke termijn gehandeld.
2.1.2	Opstellen afzonderlijk jaarplan voor boa's ter kennisname naar de raad	50 %	Er is eerst met prioriteit uitvoering gegeven aan de uitwerking van de motie 'Bergen moet veiliger', waarbij de basis van de gehele veiligheids- en handhavingsorganisatie op orde wordt gebracht, een nieuwe Veiligheidsstrategie is ontwikkeld en in aanvulling op het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 (district De Markiezaten) is tevens een Lokale Veiligheidsagenda 2023 vastgesteld. Het Jaarplan boa's 2023 sluit hier op aan en wordt uiterlijk in mei vastgesteld en ter kennisname aan u aangeboden.
2.1.3	Evaluatie samenwerking buurtpreventieteams 2023 in het vierde kwartaal ter kennisname naar de raad	30 %	
2.1.4	Uitwerking advies inrichting handhaving- en toezichtstaken Parkeerbeheer B.V.	95 %	
2.1.5	Vaststelling samenwerkingsconvenant BOA's Brabantse Wal en Tholen door colleges in eerste kwartaal	95 %	
2.1.6	Scenario's ambities veiligheid en handhaving uit het Bestuursakkoord naar de raad	100 %	
2.2	Onderzoek naar bestuurlijke boete		
2.2.1	Businesscase bestuurlijke boete naar de raad in het tweede kwartaal	40 %	
2.3	Wij blijven werken aan een weerbaar bestuur		
2.3.1	Radixagenda voorzien van een concrete uitvoeringsagenda 2023 en hieraan uitvoering geven	50 %	
2.3.2	Inzet Bibob coördinator en actief en breed toetsen op alle aspecten die onder de wet Bibob vallen	30 %	

Financiële bijstellingen

Mutaties met saldo

Salariskosten	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 128 N	<u>2024</u> 128 N	<u>2025</u> 128 N	<u>2026</u> 128 N
In programma 1 Bestuur en ondersteuning wordt de toename van de salariskosten als gevolg van de nieuwe CAO nader toegelicht.					
Veiligheidsregio Midden en West-Brabant	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 442 V	<u>2024</u> -	<u>2025</u> -	<u>2026</u> -
N.a.v. de Jaarrekening 2022 van de VRMWB wordt er een positief resultaat 2022 verdeeld over de deelnemende gemeenten. In het geval van de Gemeente Bergen op Zoom is terug te ontvangen €47.000. Naast de verdeling van het restant resultaat 2022 wordt bij de resultaatbestemming 2022					

ook de egalisatiereserve kapitaallasten opgeheven. Volgens het verdeelmodel is dit voor Gemeente Bergen op Zoom €514.000.

Resumerend n.a.v. bovenstaand:

– Restant te verdelen resultaat 2022:	€ 47.000
– Opheffing egalisatiereserve Kapitaallasten:	<u>€ 514.000</u>
– Totaal te ontvangen	€ 561.000

De vastgestelde beleidsbegroting van de VRMWB voor 2023 is geactualiseerd. De grootste van de voorgestelde begrotingswijzigingen is het principeakkoord nieuwe CAO 2023-2024 die al is doorgerekend. Resultaat hiervan is dat de personele lasten met €3,4 miljoen zullen toenemen. In totaal gaat het om €7,196 miljoen aan begrotingswijzigingen. Voor Bergen op Zoom verandert de gebudgetteerde gemeentelijke bijdrage met een verhoging van in totaal €119.000.

Resterende mutaties (< € 50.000)	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> 1 N	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Energiekosten		1 N	-	-	-

Budgettaire neutrale mutaties

Wijziging in formatie VHT tlv KCC: In programma 1 is hiervoor een nadere toelichting opgenomen.

2.3 Programma 3 Beheer openbare ruimte

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

3.2	Actualisering zwerfafvalbakkenplan, plaatsingsplan en uitvoeringsplan en evaluatie huidige kwaliteit dienstverlening.	80 %	
3.1	Jaarlijkse bijstelling IBOR-plan 2023-2027	0 %	
3.3	Nav evaluatie voorstel ledigingsfrequentie incl. financiële consequenties	10 %	
3.4	Implementatie en uitvoering (her)plaatsingsplan afvalbakken	25 %	
3.5	Burgerparticipatie leefomgeving (van passief beleid naar actief beleid)	25 %	
3.6	Maatwerk per buurt toepassen voor de laadbehoefte van elektrische auto's	50 %	
3.7	Verhogen afvalbakken op hotspots	25 %	

Financiële bijstellingen

Mutaties met saldo

Salariskosten	Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
		301 N	301 N	301 N	301 N
In programma 1 Bestuur en ondersteuning wordt de toename van de salariskosten als gevolg van de nieuwe CAO nader toegelicht.					

Energiekosten	Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
		175 N	--	--	--
In programma 1 Bestuur en ondersteuning wordt de toename van de energiekosten nader toegelicht.					

Areaalacres IBOR	Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
		2.016 N	2.016 N	2.106 N	2.106 N
Overeenkomstig het vastgestelde IBOR-plan wordt jaarlijks in het 1e concernbericht de areaaluitbreiding vastgesteld. Door de areaaluitbreiding in 2022 nemen de onderhoudskosten voor de openbare ruimte (zowel dagelijks als groot onderhoud) vanaf 2023 structureel met € 3.605.000,- toe. Het acres neemt toe, omdat de volgende objecten nu zijn opgenomen in het IBOR: Ravelijn, Pompejus-toren en Mozesbrug Fort de Roovere en Waterschans. Het onderhoud van deze objecten valt ook onder het IBOR. Naast het opnemen van genoemde activa is sprake van een explosieve prijsstijging als gevolg van marktontwikkelingen (toename € 1,7 miljoen). Als gevolg van gestegen marktprijzen is overeenkomstig het 2e concernbericht 2022 eerder een bedrag van € 245.500,- meerjarig toegekend. Daarnaast is een bedrag van € 250.000,- al structureel meegenomen (op basis van meerjaren-gemiddelde) en is een bedrag van € 200.000,- als uitzetting meerjarig meegenomen, waarbij het kwaliteitsniveau op programma reiniging hoger is gesteld voor					

binnenstad en recreatieve gebieden en een bedrag van € 894.000,- als gevolg van stijging energieprijzen op basis van recente aanbesteding. Het resterend aanvulling accres bedraagt hiermee € 2.016.000,-

Ontvreemding elektrisch en motorisch handgereedschap gemeentewerf	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
		100 N	--	--	--

In het weekend van 12 en 13 februari heeft op de gemeentewerf aan Blankenweg een inbraak plaatsgevonden, waarbij nagenoeg het volledig elektrisch en motorisch handgereedschap is onttreemd. Het dievengilde heeft zich toegang weten te verschaffen door het verwijderen van het hekwerk en openbreken van een van de toegangsdeuren. Momenteel wordt tijdelijk elektrisch en motorisch handgereedschap gehuurd om het werk in de openbare ruimte doorgang te laten vinden.

	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Resterende mutaties (< € 50.000)		30 N	30 N	30 N	30 N
Indexering ProRail BV		30 N	30 N	30 N	30 N

Budgettaire neutrale mutaties	
<i>KCC (€ 52.000):</i> In programma 1 is hiervoor een nadere toelichting opgenomen.	
<i>Wijziging functies Beheer en Onderhoud:</i> In programma 1 is hiervoor een nadere toelichting opgenomen.	

2.4 Programma 4 Economie

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

4.1	Planvorming 2de regionale bedrijventerrein op de Brabantse Wal	0 %	Er is nog geen akkoord tussen de drie betrokken gemeenten en de provincie voor het gezamenlijk plan.
4.2	Nieuwe visie, beleidsplan en bestemmingsplan voor de Binnenstad	50 %	
4.3	Streven naar plek in de top 100 MKB-vriendelijkste gemeenten	20 %	
4.4	Nieuw accountplan voor optimaliseren dienstverlening aan ondernemers en uitvoering hieraan geven	20 %	
4.5	Opstellen economische barometer en werkgelegenheid enquête	25 %	
4.6	Opstellen plan van aanpak huisvesting arbeidsmigranten	50%	
4.7	Opstellen plan van aanpak herstructurering en verduurzaming bestaande bedrijventerreinen	50 %	
4.8	Opstellen plan van aanpak realisatie vrachtwagenparkeerplaatsen	100 %	
4.9	Realisatie Economische Visie	20 %	Proces Pijlervisie economie is opgestart in maart, oplevering raad eind 2023

Financiële bijstellingen

	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Salariskosten		91 N	91 N	91 N	91 N
In programma 1 Bestuur en ondersteuning wordt de toename van de salariskosten als gevolg van de nieuwe CAO nader toegelicht.					

	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
MJOP Theodorushaven		356 N	291 N	291 N	291 N
Op basis van de periode 2023 t/m 2032 is bekeken wat de gemiddelde onderhoudsbedragen (dagelijks en groot onderhoud) en vervangingsbudgetten zijn. De gemiddelde kosten van dagelijks onderhoud bedragen € 165.000,-, de kosten voor groot onderhoud € 223.000,- en het noodzakelijke gemiddelde investeringsvolume € 781.000,-. Het voorstel is om voor het groot onderhoud, evenals binnen de IBOR-systematiek een voorziening groot onderhoud haven in te stellen. Niet in het MJOP zijn meegenomen de kosten voor het baggeren bij Barge Terminal Tilburg BTT (€ 65 /k in 2023). Verder dient nog juridisch onderzoek plaats te vinden als het gaat om de kadeconstructie in de jachthaven en voor de kade Concrete Valley. Structureel toe te voegen aan dagelijks onderhoud vanaf 2023 € 165.000,- minus € 97.000,- huidig onderhoudsgeld, geeft en toename van € 68.000,- Structureel toe te voegen aan (voorziening) groot onderhoud vanaf 2023 € 223.000,- en incidenteel € 65.000,- in 2023.					

	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Resterende mutaties (< € 50.000)		5 N	--	--	--
Energiekosten		5 N	--	--	--

Budgettaire neutrale mutaties	
<i>Duurzame havenvisie € 44.000:</i> We hebben van de Regio West-Brabant een subsidie ontvangen van € 44.000 voor het opstellen van een duurzame havenvisie binnenhavens. Deze visie zal dit jaar worden opgesteld.	
<i>KCC (€ 52.000):</i> In programma 1 is hiervoor een nadere toelichting opgenomen.	

	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Taakstelling Evenementen		PM N	--	--	--
Dit jaar wordt het evenementenbeleid opgesteld. Uitvoering volgt daarna. Of de taakstelling voor 2023 van € 58.000 gerealiseerd kan worden is onzeker.					

2.5 Programma 5 Onderwijs

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

5.1	Uitvoering geven aan het Integraal Huisvestings Plan (IHP)	30 %	
5.2	Actualisatie Integraal Huisvesting Plan (IHP)	50 %	
5.3	Onderzoek definitieve huisvesting de Zeeridder	90 %	
5.4	Inventarisatie vervangende huisvestingscapaciteit en mogelijkheden gedurende renovatie/(ver)nieuwbouwtrajecten/wissellocaties	90 %	
5.5	Bepalen gymcapaciteit	50 %	
5.6	Uitbreiding/huisvesting nieuwkomersvoorziening Wereldwijs	100 %	
5.7	Actualiseren Onderwijs Kansenbeleid	50 %	
5.8	Stimuleren samenwerking hoger onderwijs in Campus-constructies	0 %	Hiervoor is geen capaciteit beschikbaar
5.9	Scenario-voorstel inhoudelijk concept en huisvesting Delta Agrifood Business	100 %	
5.10	Faciliteren versterking en uitbreiding MBO/MBO+ cluster dat zich richt op toegepaste kennis, techniek, duurzaamheid en de creatieve industrie	0 %	Hiervoor is geen capaciteit beschikbaar

Financiële bijstellingen

Vaststelling Doordecentralisatie-vergoedingen VO 2023	Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
		72 V	--	--	--
Bij de vaststelling van de doordecentralisatievergoeding voor 2023 blijkt dat de vergoedingen voor 2023 lager uitvallen dan dat in de begroting rekening wordt gehouden, mede als gevolg door leerlingenaantal en afwijking ten opzichte van werkelijk indexeringspercentage voor 2023.					

	Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
Resterende mutaties (< € 50.000)		28 N	--	--	--
Energiekosten		28 N	--	--	--

Budgettaire neutrale mutaties	
<i>Specifieke uitkering huisvesting Oekraïense leerlingen (€ 990.000):</i> De gemeente Bergen op Zoom ontvangt voor de huisvesting van Oekraïense leerlingen een éénmalige specifieke uitkering van € 990.000. Deze middelen mogen worden ingezet om kosten te vergoeden die gedurende de periode 1 maart 2022 tot 1 juli 2023 ten behoeve van de huisvesting van de leerlingen zijn gemaakt. De uitkering is gebaseerd op het aantal leerlingen op nieuwkomersvoorziening Wereldwijs en de Internationale Schakelklas. De gemeente heeft in december 2022 een bedrag van € 445.000 ontvangen en zal in de eerste helft van 2023 het resterende bedrag van € 445.000,- ontvangen. In 2022 zijn geen uitgaven gedaan. <i>Specifieke uitkering onderwijskansenbeleid (€ 269.700):</i> In de begroting 2023 is ten behoeve van het onderwijskansenbeleid een bedrag opgenomen van € 2.903.265,-. Op 28 september is aan de gemeente Bergen op Zoom de voorlopige toekenningsbeschikking specifieke uitkering	

Onderwijsachterstandenbeleid 2023 gestuurd, voor een bedrag van € 3.172.951,-. In de begroting is een bedrag van € 269.686,- te weinig opgenomen.

Huur containerterminal: Met de gebruiker van de containerterminal is een nieuw huurcontract overeengekomen. Dit betekent dat de in de begroting opgenomen huuropbrengst met € 54.600 dient te worden verlaagd, dit geldt eveneens voor de in de begroting opgenomen onderhouds- en herstelkosten.

Doordecentralisatie-vergoedingen PO		2023	2024	2025	2026
ABBO-scholen 2023	Bedragen * € 1.000	PM N	PM N	PM N	PM N
De concept doordecentralisatieovereenkomst met ABBO (3 scholen) is gereed. De kosten worden momenteel doorgerekend en zijn nog niet bekend. Wel duidelijk is, dat de kosten hoger zijn dan oorspronkelijk geraamd vanwege hogere rentelasten en hogere bouwprijzen.					

2.6 Programma 6 Sport, cultuur en recreatie

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

6.1	Sport		
6.1.1	Uitvoering geven aan het Sportakkoord	20 %	
6.1.2	Ontwikkelen subsidieregeling voor sportaanbieders	0 %	geen capaciteit beschikbaar
6.1.3	Plan van aanpak herijking sportbeleid	0 %	geen capaciteit beschikbaar
6.1.4	Continuering Brede regeling combinatiefuncties	25 %	
6.1.5	Implementatie deelproject Businesscase Sport 'verzelfstandigen binnensport', evaluatie en evt. bijstelling	75 %	
6.1.6	Uitvoering geven aan deelproject 3 Businesscase Sport 'buitensport'	50 %	
6.1.7	Raadsvoorstel nieuw beheer- en exploitatiemodel buitensport	0 %	
6.1.8	Realiseren duurzame infrastructuur Uniek Sporten (en Bewegen)	0 %	
6.2	Cultuur		
6.2.1	Raadsvoorstel herijking cultuurbeleid	0 %	Het cultuurbeleid wordt herijkt, nadat de pijlervisie economie is vastgesteld. Dit betekent dat we in het najaar 2023 het proces gaan opstarten.
6.2.2	Verdere uitwerking businesscases Cultuurbedrijf	50 %	
6.2.3	Integraal voorstel Verzelfstandiging podiumorganisatie	100 %	
6.2.4	Toekomstbestendige podiuminfrastructuur: opstellen heldere beleids-/uitvoeringsopdracht	100 %	
6.2.5	Toekomstbestendige podiuminfrastructuur: opstellen en uitvoering geven aan de subsidierelatie incl. prestatieafspraken	100 %	
6.2.6	Toekomstbestendige podiuminfrastructuur: definitieve overgang projectmatig faciliteren en jaarlijks evalueren	continu	
6.2.7	Raadsvoorstel toekomstbestendig CKB en museum Markiezenhof	50 %	De inschatting is dat de taakstelling van € 500.000,- op het CKB en € 900.000,- op Het Markiezenhof niet gerealiseerd zullen worden. Dit omdat de Businesscases nog niet zijn afgerond en keuzes nog gemaakt moeten worden.
6.2.8	Versterken culturele sector: verdere uitvoering geven aan het Noodfonds en de Stimuleringsregeling Rijkscompensatiemiddelen Cultuur	10 %	
6.2.9	Strategie en uitvoering herstel culturele sector voor de effecten op de langere termijn	0 %	
6.2.10	Verder werken aan het project 'Doen wat nodig is' om maatschappelijke doelstellingen te realiseren	5 %	
6.2.11	Bouwkoten: monitoring prestatieafspraken met stg. Halwana	5 %	Er wordt gewerkt aan de opgave die er ligt met betrekking tot de herhuisvesting van de Bergse Bouwclubs om deze in een breder perspectief te plaatsen met ook andere ruimtevragers binnen cultuur. Begin april is deze oplossingsrichting besproken met de raad. Eind juni wordt het raadsvoorstel voor de verdere uitwerking en benodigd budget de raad aangeboden ter besluitvorming.

6.2.12	Opstellen meerjaren onderhoudsplan Kunstwerken in de Openbare Ruimte	50 %	Aanbesteding is bijna afgerond.
6.2.13	Vaststellen nieuwe kaders evenementenbeleid, terrassenbeleid/horecabeleid, waterrecreatie, binnenstad, natuurrecreatie, commerciële voorzieningen en erfgoedlocaties en opnemen in de Economische visie	50 %	Binnenstad is afgerond, evenementenbeleid komt in mei in de raad; andere beleidsstukken volgen na pijlervisie economie.
6.3 Toerisme en recreatie			
6.3.1	Actief blijven in regionale toeristisch recreatieve samenwerkingsverbanden	0 %	
6.3.2	Actualisering toeristisch beleid Brabantse Wal (inclusief voor BoZ recreatiebeleid)	50 %	
6.3.3	Onderzoek en doorontwikkeling VVV Brabantse Wal (binnen de visie Binnenstad)	0 %	Toeristisch beleid is gekoppeld aan de visie binnenstad en economische visie.

Financiële bijstellingen

		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Salariskosten	Bedragen * € 1.000	304 N	304 N	304 N	304 N
In programma 1 Bestuur en ondersteuning wordt de toename van de salariskosten als gevolg van de nieuwe CAO nader toegelicht.					

		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Energiekosten	Bedragen * € 1.000	98 N	--	--	--
In programma 1 Bestuur en ondersteuning wordt de toename van de energiekosten nader toegelicht.					

		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Verkoop perceel De Beeklaan	Bedragen * € 1.000	305 V	--	--	--
Dit perceel stond gepland voor verkoop 2022. Verkoop vindt echter pas in het 2 ^{de} kwartaal 2023 plaats.					

		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
West-Brabants Archief	Bedragen * € 1.000	152 N	--	--	--
De 1 ^{ste} begrotingswijziging 2023 is van het West-Brabants Archief (WBA) ontvangen. Hierin is in de begroting de nieuwe CAO verwerkt. Daarnaast is er een formatie uitbreiding opgenomen voor een medewerker kwaliteit en inspectie. De kosten hiervan bedragen € 93.000. Daarnaast nemen de kosten als gevolg van de hoge inflatie toe. In totaal neemt de bijdrage voor de gemeente Bergen op Zoom met € 152.000 toe.					

		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Resterende mutaties (< € 50.000)	Bedragen * € 1.000	39 N	39 N	39 N	39 N
Huur zwembaden		39 N	39 N	39 N	39 N

Budgettaire neutrale mutaties	
<i>Subsidies cultuur € 176.700 voordeel:</i> Budget komt te vervallen (voormalige subsidie FB) ter dekking van huur Dr. Ir. Van Veenweg 10 FB. Deze lagere huuropbrengst is opgenomen in programma 1 Bestuur en ondersteuning.	
<i>Wijziging kostenplaats van 1 fte medewerker ontwikkeling II:</i> in de begroting 2023 is 1fte medewerker ontwikkeling II op een verkeerde kostenplaats opgenomen. Omdat de juiste kostenplaats binnen een ander programma is opgenomen, moet dit meegenomen worden in het concernbericht. Het is een budgettaire neutrale wijziging die ook terugkomt in programma 10.	
<i>Afwikkeling De Maagd.</i> Bij de accountantscontrole van de Jaarrekening 2022 is besloten dat het weerstandsvermogen van € 750.000 voor de Stichting Podiumkunsten Bergen op Zoom en omgeving (SPBO) in de jaarrekening 2022 verwerkt dient te worden en komt daarmee ten laste van het resultaat 2022. Bij het raadsbesluit van december De opgenomen last in de Begroting 2023 kan daarmee komen te vervallen.	

	2023	2024	2025	2026
Taakstelling BC Sport	PM N	--	--	--
Bedragen * € 1.000				
Op 22 december 2022 is de raad geïnformeerd over de voortgang van de businesscase Sport (U22-019606).				
In 2023 is € 577.000 van de taakstelling gerealiseerd. De opgenomen taakstelling in de Begroting 2023 bedraagt € 1.023.000.				
In het Bestuursakkoord is afgesproken dat de financiële taakstelling het kader vormt voor de bezuiniging en dat er mogelijkheid is om binnen het programma op inhoud te schuiven. Het college van B&W heeft opdracht gegeven tot een verkenning van mogelijkheden om voor de komende jaren binnen hetzelfde programma (conform begroting 2020 betreft dit programma 3) alsnog de financiële taakstelling te realiseren en anders binnen een ander gemeentelijk programma. Bij het beleidskader zal hierop worden teruggekomen.				

	2023	2024	2025	2026
Taakstelling BC Cultuur	PM N	--	--	--
Bedragen * € 1.000				
De taakstelling van € 500.000 op de podiuminfrastructuur is met de samensmelting van Theater de Maagd en Gebouw-T in één organisatie per 1 januari 2023 gerealiseerd.				
Op dit moment wordt gewerkt om te komen tot een businesscase die richting geeft op welke wijze en onder welke voorwaarden een toekomstbestendig Markiezenhof en CKB kan worden gerealiseerd.				
In de Begroting 2023 is een de taakstelling van € 500.000 op het CKB en € 900.000 op Het Markiezenhof opgenomen. Voor 2023 is er op dit moment voor ongeveer € 600.000 aan openstaande vacatures. Bekeken zal nog worden of het restant van de taakstelling op andere onderdelen binnen dit programma gerealiseerd kan worden.				
Bij het Beleidskader zal ingegaan worden op de realisatie van de taakstelling voor de jaren vanaf 2024.				

2.7 Programma 7 Wmo en Jeugd

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

7.2	Uitwerking visie op dienstverlening voor het sociaal domein	20%	
7.3	Doorontwikkeling brede integrale toegang sociaal domein: opstellen plan van aanpak doorontwikkeling integrale toegang (USD)	40 %	
7.4	Voorkomen van inzet 'dure' maatwerkvoorzieningen	10 %	
7.5	Uitvoering maatschappelijke businesscase Welzijn op Recept	5 %	
7.6	Evaluatie businesscase Welzijn op Recept	10 %	
7.7	Voortzetting en optimalisering samenwerking tussen jeugdprofessionals en de scholen	100 %	De samenwerking jeugdprofessionals en de scholen is voortgezet.
7.8	Verbinding sociaal en medisch domein door: jeugdprofessionals in alle huisartsenpraktijken	100 %	De verbinding met jeugdprofessionals en huisartsen is gerealiseerd en wordt voortgezet.
7.9	Verbinding sociaal en medisch domein door: betrokkenheid bij de ontwikkeling van het Zorgplein door Bravis in BoZ	100 %	
7.10	Verbinding sociaal en medisch domein door: het zijn van gesprekspartner voor aanbieders ziekenhuiszorg	25 %	
7.11	Realisatie omgekeerde verordening sociaal domein dmv in 2022 opgeleverde plan van aanpak	0 %	Valt onder project "integraal werken in de toegang sociaal domein", waarvoor projectopdracht binnenkort wordt aangeboden aan college. Plan van aanpak (het hoe/ de uitvoering) wordt opgeleverd na fase 1 project (bepalen uitgangspunten), naar verwachting in juni.
7.12	Voortzetting inzet procesregisseurs	100 %	De inzet van de procesregisseurs is voortgezet.
7.13	Opstellen plan van aanpak ontmoetingen zorgaanbieders, welzijnsaanbieders en gemeenten	30 %	
7.15	Opstellen Actieplan 'Normalisering, Preventie en Vroegsignalering' nadat de visie Sociaal en Veilig is opgesteld	0 %	
7.16	Uitvoering geven aan het in 2022 vastgestelde subsidiebeleid 'Doen wat nodig is'	100 %	
7.17	Onderzoek in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten aan de maatschappelijke doelen hebben bijgedragen	20 %	
7.18	Uitvoering lokaal preventieplan voor bevordering gezonde leefstijl c.a.	20 %	
7.19	Opstellen Visie Sociaal en Veilig	5 %	
7.20	Opstellen plan van aanpak sturen op maatschappelijke effecten en optimalisering en professionalisering resultaten maatschappelijke businesscases	80 %	
7.21	Opstellen jaarlijkse uitvoeringsagenda Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang	100 %	Er is in 2022 gewerkt aan een nieuwe regiovisie BW/MO. Deze wordt voorgelegd ter besluitvorming aan de 6 gemeenteraden in de regio.
7.22	Uitvoering geven aan het convenant 'huisvesting en begeleiding kwetsbare doelgroepen'	80 %	
7.23	Jaarlijkse uitvoering en evaluatie brede aanpak dak- en thuisloosheid	10 %	

7.24	Inbedding clientopvolging in het proces WMO tbv sturen op doelmatigheid en het tijdig op- en afschalen	0 %	Vanwege de opstart waar 3 maanden mee gemoeid is, is pas het eerste resultaat per april zichtbaar te maken
7.25	Starten 23-overleg met cruciale partners om uithuisplaatsingen te voorkomen	85 %	
7.26	Vaststelling en uitvoering 'Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming'	0 %	
7.27	Besluitvorming doorontwikkeling wijkcentra en jongeren ontmoetingscentra	25 %	
7.28	Start pilot 'Ondertekening Direct Duidelijk deal' in het kader van laaggeletterdheid	5 %	
7.29	Evaluatie pilot 'Ondertekening Direct Duidelijk deal' in het kader van laaggeletterdheid inclusief voorstel voor het vervolg	0 %	
7.30	Extra inzet op laaggeletterdheid door extra ondersteuning vanuit de bibliotheek (Taalpanel en informatiecampaagnes)	10 %	

Financiële bijstellingen

		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Salariskosten	Bedragen * € 1.000	201 N	201 N	201 N	201 N
In programma 1 Bestuur en ondersteuning wordt de toename van de salariskosten als gevolg van de nieuwe CAO nader toegelicht.					

		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Extra subsidie Stichting Verenigde Wijkcentra	Bedragen * € 1.000	290 N	--	--	--
In november 2022 heeft de Stichting Verenigde Wijkcentra (SVW) voor 2023 een extra subsidie gevraagd van € 290.000 vanwege gestegen energielasten. Met deze extra subsidie zal SVW in staat zijn om bezoekers, verenigingen en maatschappelijke organisaties een warm onderdak te kunnen blijven bieden in de gemeentelijke wijkcentra en wordt een faillissement van SVW per 1 januari 2023 als gevolg van sterk stijgende energielasten voorkomen. Door middel van de raadsbrief U22-018424 is de gemeenteraad hierover geïnformeerd.					

		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Resterende mutaties (< € 50.000)	Bedragen * € 1.000	67 N	58 N	58 N	58 N
Onderhouds- en vervangingsbudget		5 N	5 N	5 N	5 N
AED's					
Indexering JGZ 0 tot 4 jarigen		25 N	25 N	25 N	25 N
Veilig Thuis		28 N	28 N	28 N	28 N
Energiekosten		9 N	--	--	--

Budgettair neutrale mutaties	
Opvang Oekraïense vluchtelingen (€8.000.000): In 2023 bieden we opvang voor Oekraïense vluchtelingen op twee locaties in Bergen op Zoom. Van het Rijk krijgen we hiervoor een vergoeding van € 8 miljoen via de specifieke uitkering op basis van een normbedrag per bed. Dit bedrag wordt budgettair neutraal in de begroting 2023 opgenomen. Onbekend is hoe lang de opvanglocaties nodig zijn.	

Taakstelling Jeugd	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u> PM N	<u>2024</u> --	<u>2025</u> --	<u>2026</u> --
In de begroting 2023 is op blz. 91 in paragraaf 3 een taakstelling jeugd opgenomen van € 670.000 en in de meerjarenraming 2024 t/m 2026 een bedrag van € 1.340.000 per jaar.					
Het gaat hier om een indicatief bedrag en drukt de beoogde demping van de voorspelde stijging aan kosten voor jeugdzorg uit door het lokaal uitvoeren van het plan van aanpak ‘stelsel in groei’. Dit plan is een lokale aanpak naar aanleiding van het rapport ‘Herstructurering Jeugdzorg’ door bureau AEF (Andersson Elffers Felix) in opdracht van het Rijk en VNG. Het gaat om de uitvoering van de volgende projecten:					
1. Invoering van een POH-jeugd bij huisartsen;					
2. Tijdige doorstroming naar de Wet langdurige zorg (Wlz);					
3. Versterken kwaliteitscyclus;					
4. Doorontwikkeling Team Toegang door meer inzet op preventie;					
5. Versterken Samenwerking jeugdhulp en onderwijs door onder andere inzet van Jeugdprofessionals op scholen.					
Bekeken zal nog worden of de taakstelling voor 2023 incidenteel binnen dit programma gerealiseerd kan worden. Bij het 2 ^e Concernbericht komen wij hierop terug.					
Het meerjarige deel wordt verwerkt in het beleidskader 2024.					

Verhoging tarieven jeugdhulp 2023	Risico hogere indexering €250.000 - €500.000
In mei 2022 zijn de tarieven voor jeugdhulp vastgesteld vanuit de jeugdregio WBW, mede op basis van een kostprijsonderzoek waarbij de tarieven zijn gerelateerd aan de stijging van de lonen vanaf 2017 tot heden. Dit sluit aan bij het uitgangspunt om te komen tot reële tarieven volgens de rechtspraak. De tarieven zijn vastgesteld door het college op 8 september 2022 (BW22-00425), waarbij rekening is gehouden met een verhoging van 7,1% op alle tarieven en een extra 1% op de tarieven voor Hoog complexe zorg. Conform dat besluit is voor Bergen op Zoom een bedrag aan verhoging van € 673.500 verwerkt in de begroting 2023 voor jeugdhulp. Met alle prijsontwikkelingen in het najaar van 2022 houden enkele van onze tarieven voor 2023 mogelijk geen stand meer bij de rechter als reëel tarief. Er zijn ook signalen vanuit zorgaanbieders die zich niet of onder protest willen inschrijven voor de nieuwe contractperiode die vanaf juli 2023 in gaat. Wanneer aanbieders zich niet inschrijven brengt dit mogelijk het dekkend zorglandschap aan jeugdhulp in gevaar. Dit vraagt nader onderzoek naar de tarieven, wat zo snel mogelijk vanuit de jeugdregio WBW wordt georganiseerd. We voorzien dat deze ontwikkeling zorgt voor een structurele tariefsverhoging vanaf 2023. Omdat het exacte percentage nog niet bekend is kunnen we een inschatting doen van de verhoging met behulp van een te verwachten bandbreedte van minimaal 2,5% en maximaal 5% aan verhoging van de tarieven t.o.v. de huidige tarieven. Een verhoging heeft ook gevolgen voor volgende jaren, dit zal ook terugkomen in het beleidskader 2024.	

2.8 Programma 8 Werk en inkomen

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

8.1	Voor hulp en ondersteuning aan inwoners met schulden zorgen wij voor een integrale aanpak op het Sociaal Domein en door in overleg te treden met de vaste lasten partners vanuit de aanpak vroegsignalering schulden	33 %	
8.2	Processen en beleid van ISD Brabantse Wal bereiden zich voor op de aanpak minder controle en bureaucratie (aanpassing Participatiewet)	0%	
8.3	Inzet op ketensamenwerking met proeftuinen tussen ISD Brabantse Wal, WVS en Werkplein Hart van West-Brabant	33%	
8.4	Reguliere uitstroom naar werk bevorderen en het Uitvoeringsplan Impuls Uitstroom (doelgroep B) uitvoeren	33%	

Financiële bijstellingen

	Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
WVS		356 V	--	--	--
In 2022 is er een voordelig resultaat van €356.000. Dit resultaat blijft over omdat er voor gekozen is geen begrotingswijziging door te voeren in verband met het reserveren van in totaal €600.000 in een bestemmingsreserve bij WVS ter dekking van de extra kosten van de CAO SGO in 2023.					

	Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
ISD		675 N	--	--	--
In de 1e begrotingswijziging 2023 ISD Brabantse Wal wordt voorgesteld om een formatie-uitbreiding van 2,0 fte, voor het wegwerken van achterstanden bij doelmatigheid, voor de periode van 1 april tot en 31 december 2023 goed te keuren. Daarnaast is de CAO-stijging verwerkt, waardoor de salariskosten € 852.626 stijgen. Voor het aandeel Bergen op Zoom betekent dit een wijziging van € 675.000 nadelig. De bijdrage voor de jaren 2024 en volgende zullen op basis van de Begroting 2024 van de ISD worden aangepast bij het beleidskader.					

Budgettaire neutrale mutaties	
Bijstand levensonderhoud: In 2022 is er minder uitgegeven dan we hadden begroot. Dit heeft te maken met een dalend aantal personen in de bijstand. Wanneer minder mensen gebruik hoeven te maken van de bijstand, hoeven wij minder uitkeringen te betalen. Deze dalende trend verwachten we ook terug te zien in 2023 en daarom de uitkeringen naar beneden bij te stellen met ruim €1,3 miljoen. Van het Rijk ontvangen de gemeenten een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. De hoogte van deze uitkering wordt beïnvloed door het aantal personen in de bijstand. Wanneer dit aantal daalt, heeft dit ook effect op de BUIG die wij in de toekomst ontvangen. Daarom is er ook voor gekozen deze voorzichtigheidshalve naar beneden bij te stellen met €1,3 miljoen en daarom budgettaire neutraal op te nemen.	
1e Concernbericht 2023 Gemeente Bergen op Zoom	
24	

Energietoeslag (€ 3.300.000): Het kabinet heeft besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 aan mensen met een laag inkomen uit te keren. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, heeft het kabinet gemeenten de mogelijkheid geboden om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren. Hiervoor heeft het Rijk middelen in de Decembercirculaire beschikbaar gesteld. Voor Bergen op Zoom gaat het om een bedrag van € 2.069.000. In onze gemeente is het gedeelte van € 500 nog niet uitgekeerd. Daarom wordt bij de Jaarrekening 2022 voorgesteld het hiervoor beschikbaar gestelde bedrag over te hevelen naar 2023.

In de meicirculaire 2023 wordt bekend gemaakt hoeveel de gemeenten ontvangen voor de uitkering van de overige € 800. De verwachting is dat dit een bedrag van ongeveer € 3,3 miljoen betreft. Vooruitlopend op de meicirculaire 2023 nemen we dit bedrag alvast mee in de begroting 2023.

2.9 Programma 9 Milieu

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

9.1	Vaststelling zonneladder	70 %	Aan het opstellen van de zonneladder wordt gewerkt. Planning is in het 2 ^e kwartaal in het college.
9.2	Uitvoering doelstellingen RES die vastgesteld zijn door de raad en monitoren ontwikkelingen in programma duurzaamheid	20 %	Afspraken voor windenergie binnen Bergen op Zoom kunnen vanwege externe factoren (radartoets, grondposities) nog niet worden ingevuld. De invulling van afspraken voor zon op dak lopen voor op de planning.
9.3	Vaststelling Warmtetransitievisie (Bergen op Zoom van het aardgas af)	90 %	In april 2023 geagendeerd voor vaststelling gemeenteraad nadat het ter inzage heeft gelegen.
9.4	Vaststelling Klimaatadaptatiestrategie	50 %	
9.5	Diverse klimaatadaptatieve acties (Stg. Steenbreek, NK Tegelwippen c.a.)	0 %	
9.6	Opstellen Grondstoffenbeleidsplan met betrokkenheid van de gemeenteraad (= circulaire economie)	20 %	
9.7	Opstellen Afvalstoffenverordening met betrokkenheid van de gemeenteraad	0 %	
9.8	Uitvoering schone lucht akkoord in samenwerking met de OMWB	25 %	

Financiële bijstellingen

		<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Resterende mutaties (< € 50.000)	Bedragen * € 1.000	22 N	22 N	22 N	22 N
Salariskosten		22 N	22 N	22 N	22 N

Budgettaire neutrale mutaties	
<i>Uitvoeringsmiddelen Klimaat en energiebeleid:</i> Vanuit het Rijk wordt op basis van het coalitieakkoord voor de jaren 2023 – 2030 middelen beschikbaar gesteld voor uitvoering klimaat- en energiebeleid. Voor de Gemeente Bergen op Zoom betekent dit de komende jaren dat ruim € 1,2 miljoen jaarlijks hiervoor beschikbaar komt om klimaat- en energiedoelstellingen te realiseren.	
<i>Project Grote Oogst:</i> Vanuit de Provincie Noord Brabant ontvangen we een financiële bijdrage ad €250.000 in het kader van Verduurzamen Bedrijventerreinen Grote Oogst. In de begroting 2023 zijn hiervoor al middelen gereserveerd om in aanmerking te komen voor deze subsidieregeling. Deze bijdrage dient, naast onze eigen ingezette middelen ad. €250.000 hiervoor de komende 4 jaar ingezet te worden.	
<i>Aanpak energie armoede:</i> Vanuit het Rijk hebben we in 2022 een bijdrage ad. € 251.202 ten behoeve van het Nationaal Isolatie Programma (NIP-gelden) Deze middelen worden in 2023 samengevoegd bij de toegekende middelen voor aanpak energie armoede. Uitvoering hiervan gaat in 2023 plaatsvinden.	
<i>Kosten warmtetransitie:</i> In 2021 zijn gelden ontvangen ten behoeve van warmtetransitie ad. 218.000 ontvangen. Hiervan is nog € 188.400 beschikbaar. Deze middelen worden t/m 2029 hiervoor ingezet. Benutting vindt jaarlijks plaats middels een onttrekking aan de Algemene Reserve.	

Werkplan OMWB 2023: Op het product Milieuzorg / duurzaamheid vinden op enkele onderdelen van het programma budget-neutrale mutaties plaats als gevolg van aanpassingen in het werkplan OMWB 2023.

Wijziging functies Beheer en Onderhoud: In programma 1 wordt deze mutaties nader toegelicht.

2.10 Programma 10 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

10.1	Actualisering woningbouwprogrammering (inzet groei 500 nieuwe woningen per jaar met als doel 7.000 nieuwe woningen in 2040)	25 %	
10.2	Locatie onderzoek woningbouwversnelling	25 %	
10.3	Onderzoek mogelijke strategieën om ambities woningbouw waar te maken	25 %	
10.4	Opstellen werkwijze evenwichtige verdeling woningbouw voor implementatie richting projectontwikkelaars (doelgroepen, prijsklassen, sociaal, dorpen en wijken etc.) en afspraken hierover met Stadlander	25 %	
10.5	Bij nieuw te openen grexten rekening houden met hogere plankosten om capaciteit uit te betalen	50 %	
10.6	Monitoren marktontwikkeling zoals stikstofproblematiek en toename hoge bouwkosten	100 %	
10.7	Strategische afweging maken om actieve, passieve of publiek- private samenwerking aan te gaan om te voldoen aan de woningbouwopgave	30 %	
10.8	Meewerken aan tijdelijke oplossingen om urgente doelgroepen te huisvesten	25 %	
10.9	Integrale benadering mobiliteit met ruimte voor fietser, wandelaar en auto en met prioriteit voor verkeersveiligheid	100 %	
10.10	Lobby voor goede lokale en (inter)nationale mobiliteit OV, Rijkswegen, Spoor (goederen), fiets en multimodaal vervoer	25 %	
10.11	Duidelijkheid over benodigde middelen voor toekomstbestendige haven	25 %	
10.12	Vaststelling en uitvoering addendum op huidige nota Parkeernormering	10 %	

Financiële bijstellingen

	2023	2024	2025	2026
Salariskosten	126 N	126 N	126 N	126 N
In programma 1 Bestuur en ondersteuning wordt de toename van de salariskosten als gevolg van de nieuwe CAO nader toegelicht.				

	2023	2024	2025	2026
Parkeeropbrengsten	250 N	250 N	250 N	250 N
Als gevolg van veranderd parkeergedrag door corona, onlineshopping en verhuizing van de Mediamarkt worden minder parkeeropbrengsten gerealiseerd.				

Parkeergarage de Parade	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
		82 N	--	--	--
In december 2022 heeft het college besloten om de overlast in Parkeergarage De Parade aan te pakken. De overlast wordt veroorzaakt door verschillende doelgroepen die zich zonder toestemming ophouden in de garage en de nooduitgangen. Er is budget vrijgemaakt om een pilot van 5 maanden te starten om 24 uur beveiliging (uitgevoerd door Parkeerbeheer) in het complex uit te voeren en tevens is er budget vrijgemaakt om het complex grondig schoon te maken en noodzakelijke reparaties uit te voeren.					

Resterende mutaties (< € 50.000)	Bedragen * € 1.000	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
		61 N	--	--	--
Energiekosten		5 N	--	--	--
Nota kostenverhaal		46 N	--	--	--
Advieskosten grondzaken e.o.		10 N	--	--	--

Budgettaire neutrale mutaties	
<i>Leges omgevingsvergunningen:</i> Nu het in de huidige gespannen arbeidsmarkt moeilijk is om gekwalificeerde vergunningverleners te vinden wordt momenteel extra personeel ingehuurd. De kosten die daaraan verbonden zijn liggen hoger dan de beschikbare loonsom die in de begroting is opgenomen. Kijkend naar het verloop van de Wabo vergunningaanvragen en de te verwachten legesopbrengsten in 2023 achten we het verantwoord om de geraamde legesopbrengsten voor 2023 met €200.000 op te hogen zodat de kosten van de extra arbeidsinzet daaruit kunnen worden gedekt.	
<i>KCC (€ 52.000):</i> Vanuit de directie Ruimte, Economie en Cultuurbedrijf dient de dekking voor een medewerker van het KCC te komen. Met deze budgettaire neutrale wijziging wordt hierin voorzien. Deze specifieke wijziging komt ook terug in de programma's 1, 3 en 4.	
<i>Wijziging kostenplaats van 1 fte medewerker ontwikkeling II:</i> in de begroting 2023 is 1fte medewerker ontwikkeling II op een verkeerde kostenplaats opgenomen. Omdat de juiste kostenplaats binnen een ander programma is opgenomen, moet dit meegenomen worden in het concernbericht. Het is een budgettaire neutrale wijziging die ook terugkomt in programma 10.	

3 Paragrafen

3.1 Paragraaf 1 Duurzaamheid

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

11.1	Inventarisatie van alle onderdelen van duurzaamheid	30 %	
11.2	Kaderstellende nota duurzaamheid	30 %	
11.3	Actieprogramma duurzaamheid op basis van kaderstellende nota duurzaamheid	30 %	
11.4	Duurzaamheidsopgave gemeentelijk vastgoed en huisvestingsbeleid	10 %	Inventarisaties worden opgemaakt voor het opstellen van de routekaart verduurzaming, pas daarna kan doelmatig besteding plaats vinden. Ook visie op huisvesting werkt vertragend.
11.5	Toegankelijkheid duurzaamheid: minder daadkrachtige inwoners ondersteunen (met behulp rijksgeld)	30 %	Plan van aanpak wordt geschreven maar het oprichten van een lokale uitvoeringsorganisatie is nog een complex en grote opgaven
11.6	Verduurzaming vervoer dmv electrificering of waterstof en stimulering gebruik fiets en elektrische bedrijfsauto's	0 %	Herziening mobiliteitsbeleid/reiskostenregeling wordt aan gewerkt, nog geen concrete acties op electrificering eigen vervoer.
11.7	Intensieve samenwerking met Natuurpodium Brabantse Wal voor educatie en campagnes	0 %	
11.8	Na vaststelling klimaatadaptatiestrategie aanvraag rijksbijdrage Impulsregeling klimaatadaptatie	10 %	
11.9	Versnelde uitvoering adaptatiemaatregelen, uitbreiden geplande ruimtelijke maatregelen met adaptatiemaatregelen, oppakken nieuwe adaptatiemaatregelen met rijksbijdrage Impulsregeling klimaatadaptatie	40 %	
11.10	Circulariteit opnemen in het inkoopbeleid	0 %	nog geen concrete acties op uitgevoerd
11.11	Partners stimuleren om met de principes van de circulaire economie te werken	0 %	Onderdeel van dagelijkse werkzaamheden maar nog geen concrete acties op uitgevoerd
11.12	Beleid Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) verder implementeren	0 %	Nog geen specifieke implementaties doorgevoerd
11.13	Verduurzaming bedrijventerrein Theodorushaven/Noordland/de Poort in het kader van het project Grote Oogst van de provincie Noord-Brabant	10 %	
11.14	Stimulering bedrijven om grondstoffen op een circulaire manier te gebruiken dmv stg. De Groene Pluim	0 %	
11.15	Zoveel mogelijk hergebruik vrijkomende materialen binnen de uitvoering van projecten in de buitenruimte	0 %	
11.16	Opstellen startnotitie dierenwelzijn	0 %	

3.2 Paragraaf 2 Dienstverlening

Beleidsdoelstellingen en activiteiten 2023: wat gaan we doen

12.1	Duidelijke en toegankelijke website voor inwoners	0 %	
12.2	Opstellen toegankelijkheidsverklaring website	0 %	
12.3	Verbetering website op basis van reacties inwoners, stg. toegankelijk BoZ en eigen bevindingen	25 %	
12.4	Gebruikersonderzoek met inwoners	0 %	
12.5	Continue onderhouden en monitoring website om het gewenste kwaliteitsniveau te onderhouden en verbeteren	0 %	
12.6	Voortgangsbewaking bij elke vraag of melding van inwoners met voorspelbare afhandeling en proactieve terugkoppeling	40 %	
12.7	Ontwikkelen Visie op dienstverlening inclusief actieplan	15 %	
12.8	5 bestaande externe klantprocessen worden geoptimaliseerd waarbij een vraag of melding door een inwoners wordt gedaan	0 %	

3.3 Paragraaf 3 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Financiële kengetallen

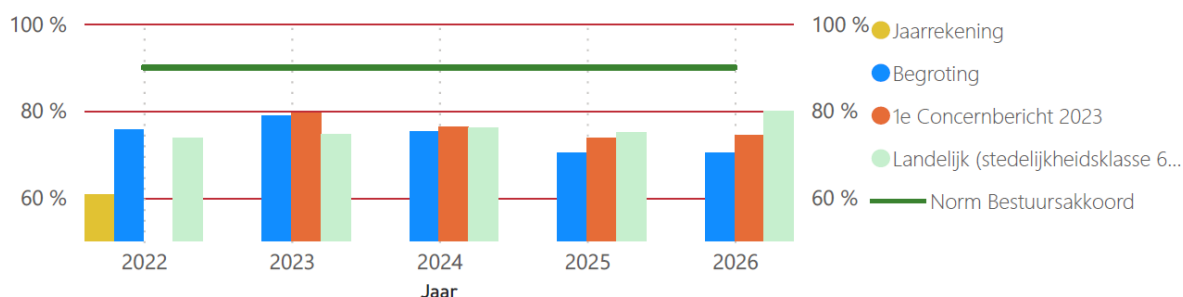
Besloten is om de stresstest zoals deze voorheen aan de auditcommissie en raad werd gegeven na elk P&C-document in het vervolg in de P&C-documenten zelf op te nemen.

Netto schuldquote

Bedragen *1 miljoen		JS 2022	BG 2023	BG 2024	BG 2025	BG 2026
A	Netto schulden	€196,3	€209,5	€204,4	€193,2	€194,3
B	Totaal baten begroting	€323,4	€263,7	€267,9	€261,8	€261,5
Netto schuldquote $(=(A/B)*100\%)$		60,7%	79,5%	76,3%	73,8%	74,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen		60,2%	78,9%	75,8%	73,3%	73,9%

(JS: Jaarstukken, BG: Begroting)

Netto Schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van het totaal van de baten. Het geeft daarmee een indicatie van het beslag dat de financieringslasten op de exploitatie leggen en daarmee op de vrije ruimte in de exploitatiebegroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. Daarnaast wordt de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, als apart cijfer gepresenteerd. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De schuld stijgt van eind 2022 naar eind 2023 met € 13 miljoen naar € 209,5 miljoen doordat:

- In 2023 € 7,2 milj aan budgetten worden overgeheveld vanuit 2022 en dus in 2023 worden uitgegeven.
- Er extra groot onderhoud wegen wordt gepland van € 4,7 milj in 2023 en € 4,7 milj in 2024
- De netto kasstromen van de grondexploitaties naar beneden zijn bijgesteld omdat er eerdere ontvangsten in 2022 zijn geweest dan gepland en naar verwachting de opbrengsten vanaf 2023 iets zullen vertragen
- Het saldo van de Begroting 2023 is op basis van het 1^e Concernbericht met € 1,3 miljoen verlaagd.

Doordat de schuld toeneemt stijgt ook de netto schuldquote. Bij eenzelfde bedrag in de noemer zou dit ongeveer een toename van 5% zijn. Doordat het totaal van de baten (noemer) bij de jaarrekening € 60 milj hoger was, stijgt de netto schuldquote met 14% extra.

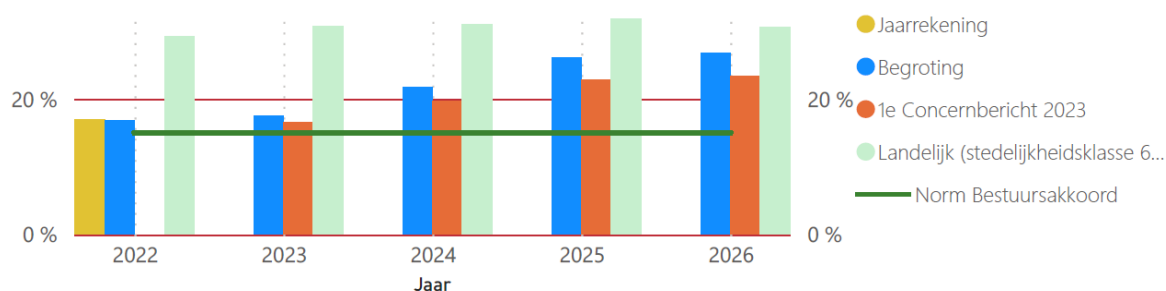
De beide effecten (hogere schuld en lager totaal aan baten) leiden ertoe dat de schuldquote toeneemt van 60,7% (jaarrekening 2022) naar 79,5% (1^e concernbericht 2023). Bij de Begroting 2023 waren we uitgegaan van een netto schuldquote van 78,8%. De schuldquote ligt nog steeds onder de norm van 90% die is opgenomen in het Bestuursakkoord.

Solvabiliteit

Bedragen *1 miljoen		JS 2022	BG 2023	BG 2024	BG 2025	BG 2026
A	Eigen vermogen	€58,9	€58,8	€68,5	€79,6	€81,4
B	Balanstotaal	€347,3	€347,3	€347,3	€347,3	€347,3
	Solvabiliteit $(=A/B)*100\%$	17,0%	16,9%	19,7%	22,9%	23,4%

(JS: Jaarstukken, BG: Begroting)

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het geeft de verhouding tussen het eigen vermogen (het totaal van de algemene reserve en de bestemmingsreserves) en de totale balansomvang weer. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente.

In 2023 neemt het eigen vermogen met € 100.000 af ten opzichte van het saldo uit de jaarrekening 2022. De solvabiliteit neemt hierdoor met 0,1% af. Daarna neemt het percentage toe vanwege de overschotten op de begroting en de winstnemingen vanuit het grondbedrijf. In 2026 is het verwachte solvabiliteitspercentage 23,4%. De norm die in het bestuursakkoord is afgesproken is 15%.

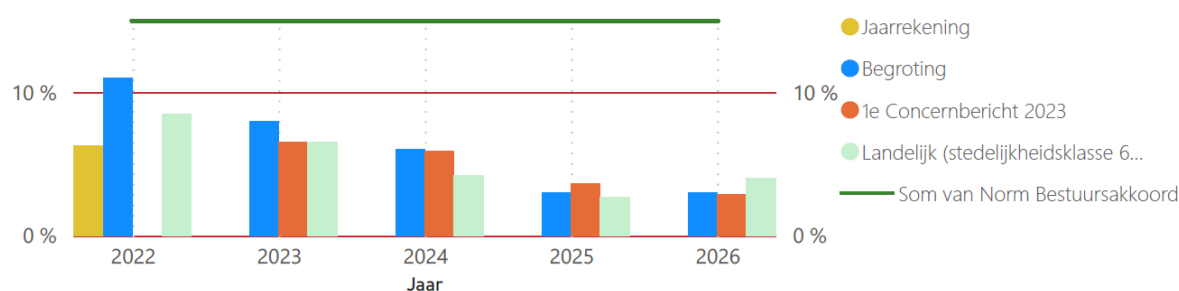
Bij de Begroting 2023 waren we uitgegaan van een solvabiliteits-percentage van 17,5% voor 2023.

Grondexploitatie

Bedragen *1 miljoen		JS 2022	BG 2023	BG 2024	BG 2025	BG 2026
A	Totaal van alle bouwgronden (wel of niet in exploitatie)	€20,5	€17,2	€15,7	€9,5	€7,5
B	Totaal baten begroting	€323,4	€263,7	€267,9	€261,8	€261,5
	Grondexploitatie $(=A/B)*100\%$	6,3%	6,5%	5,9%	3,6%	2,9%

(JS: Jaarstukken, BG: Begroting)

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. In het algemeen geldt: hoe lager dit percentage hoe beter.

Dit percentage daalt fors in 2025 omdat dan de lopende grondexploitaties zijn afgesloten. In deze berekening is nog geen rekening gehouden met de effecten van de woningbouw versnelling. Naar verwachting zullen hierdoor nieuwe grondexploitaties worden geopend en zal het percentage niet (zo fors) afnemen als nu gepresenteerd.

Ook hier speelt het noemer effect: een fors lager saldo aan baten in de exploitatie bij de Begroting 2023 t.o.v. de Jaarrekening 2022. Hierdoor komt het percentage voor 2023 hoger uit dan wanneer de baten even hoog zouden zijn als bij de jaarrekening. Uitgaande van dit saldo (€323,4 milj) was het percentage grondexploitatie in 2023 uitgekomen op 5,3% i.p.v. 6,5% dat het nu is.

Structurele exploitatieruimte

In dit kengetal komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt om de structurele lasten te dekken.

Bij de Begroting 2023 was dit percentage 1,2%. Bij het 1^e Concernbericht is niet opnieuw de structurele baten en lasten in beeld gebracht conform de definities van het BBV. Wel is gekeken in welke jaren de mutatie voorkwam en in deze jaren is de mutatie verwerkt. Een eenmalige mutatie kan op basis van de voorschriften van het BBV wel een mutatie zijn op de structurele baten of lasten.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente zich verhouden tot de landelijk gemiddelde woonlasten van een gezin.

De woonlasten in Bergen op Zoom voor 2023 bedragen: € 1003.

Landelijk bedragen de gemiddelde woonlasten voor een gezin € 944

Daarmee komt het kengetal belastingcapaciteit voor 2023 uit op 1,063. In 2022 was dit 1,065.

Het kengetal is in 2023 dus nagenoeg gelijk aan 2022.

4 Kapitaallasten, investeringen op diverse programma's

Kapitaallasten

Er is een voordeel op kapitaallasten van € 590.000,- als gevolg van investeringen die nog niet afgesloten zijn (lopen door in 2023) maar waarvoor bij de Begroting 2023 wel vanuit was gegaan dat ze zouden worden afgesloten en er dus rente en afschrijving is begroot. In 2022 was het voordeel op de kapitaallasten 511.000,- euro.

Het voordeel ad € 590.000 is exclusief de onderuitputting kapitaallasten op riolering met een bedrag van € 263.000, omdat riolering een gesloten financiering betreft. Het voordeel op kapitaallasten komt t.g.v. de voorziening riolering.

De grote onderdelen / investeringen die het voordeel veroorzaken zijn:

- Parkeergarage Wassenaarstraat	€ 87.000
- Civieltechnische kunstwerken (Cromvliet)	€ 30.000
- Openbare groen (o.a. Halsterseweg Noord)	€ 59.000
- Openbare verlichting	€ 25.000
- Woonwagens (Schoon heel en veilig, woonwagenlocatie)	€ 56.000
- Onderwijshuisvesting (El Feth en Aanloop)	€ 189.000
- Verkeersmanagement binnenstad	€ 25.000
- Straatmeubilair	€ 20.000

Moederkredieten

Sinds 2019 wordt gewerkt met moederkredieten. Daarbij is afgesproken dat de raad het uitvoeringsplan voor het eerste jaar bij de begroting vaststelt en kennis ervan neemt voor de latere jaren. Bij de concernberichten worden de kredieten die beschikbaar zijn gesteld dan geformaliseerd door de raad. Dit betreft een administratief technische handeling en betreft geen heroverwegingsmoment.

Er wordt gevraagd om voor diverse investeringen in 2023 € 8.318.250 en 2024 € 346.000 beschikbaar te stellen. Dit betreft voor € 6.573.655 aan nieuwe kredieten en voor € 1.744.600 aan ophogingen van een bestaand krediet. Het betreffen de volgende kredieten:

Beschikbaar gestelde kredieten nog te formaliseren:	2023	2024
<i>Bedrijfsvoering en bedrijfsmiddelen</i>		
A) Upgrade Corsa Next	34.000	
B) Klimaatinstallatie Schatkamers	95.000	
C) Mobile device beleid 2023	566.000	346.000
D) Houtversnipperaar	47.885	
E) Hardware toegangscontrole	58.400	
<i>Vastgoed</i>		
A) Verduurzaming Synagoge	32.000	
B) Verduurzaming Van Konijnenburgweg 24	500.000	
<i>Openbare Ruimte</i>		
A) Voorbereiding Burg. Elkhuisenlaan	50.000	
B) Openbaar groen	743.500	
C) Openbare verlichting	523.000	
D) Speelvoorzieningen	264.000	
E) Weg Gageldonk west	375.220	
<i>Riolering</i>		
A) Plasticslaan	100.000	
B) Jankenbergh	65.000	
C) Renovatie rioolgemaal	471.900	
D) Riolering Scheldevesting	278.000	
E) Vervanging grondwatermeetnet	140.000	
F) Gageldonk west	2.229.750	

Op te hogen kredieten:

- *Gageldonk West* € 1.744.600

Gemeente Bergen op Zoom en woningcorporatie Stadlander hebben in het kader van het meerjaren ontwikkelingsprogramma stedelijke vernieuwing in 2011 een Wijkontwikkelingsplan voor Gageldonk West opgesteld. In z'n algemeenheid richt de verantwoordelijkheid van woningstichting Stadlander zich op renovatie en vervanging van vastgoed en de gemeente verantwoordelijkheid op publiekrechtelijke taken, herinrichting van openbaar gebied en realisatie van maatschappelijke accommodaties als een wijkgebouw en mogelijk een school.

De budgetten zijn over de verschillende fases van het project tot op straatniveau gealloceerd. Als een direct gevolg van het niet indexeren van budgetten sinds de vaststelling van de projectopdracht, de uitloop van het volledige project, de explosieve prijsstijgingen van grondstoffen en loonkosten, zijn de vastgestelde budgetten ontoereikend om de afspraken uit de samenwerkingsovereenkomst gestand te doen.

Het tekort op het deelproject Vijverberg bedraagt €1.050.000 bij een omvang van het deelproject van €3.211.000. Het geplande tekort op het deelproject Centrumgebied bedraagt €695.000 bij een omvang van het deelproject van €3.012.000. De gehanteerde verdeling voor deze bedragen is als volgt:

Product	Bedrag
Riolering	€ 852.745
Wegen	€ 250.782
Openbare verlichting	€ 84.001
Openbaar groen	€ 101.111
ISV	€ 455.994
<i>Totaal</i>	<i>€ 1.744.633</i>

Actualisatie uitvoeringsplan moederkredieten 2023

Mede gezien de overprogrammering die bij de Begroting 2023 was aangegeven zijn we met de auditcommissie in gesprek geweest over het uitvoeringsplan 2023. Vanwege de workload vanuit de nog niet afgesloten kredieten vanuit 2022 (in totaal € 14,3 miljoen) is afgesproken met de auditcommissie om de omvang van de moederkredieten voorlopig nog niet aan te passen.

In voorbereiding op dit concernbericht is uitvoerig gekeken naar de jaarschijf 2023 van het uitvoeringsplan 2023 of de verwachting dat de uitgaven van de investering in 2023 gaan plaatsvinden. Hieronder is aangegeven welke kredieten n.a.v. de actualisatie (gedeeltelijk) worden doorgeschoven of kunnen vervallen.

Doorgeschoven kredieten van 2023 naar 2024 (totaal €6.888.650)

Bedrijfsvoering:

- Mobile Device Beleid € 346.000
- Markiezenhof (Geopark) 50% € 84.500

Vastgoed:

- Verduurzaming Florastraat 90 € 585.000
- Vervangen huurwoningwagens locatie 50% € 175.000

Openbare ruimte:

- Weg Antw Noord van Spoor (Stalenbrug-Olympialn) € 535.000
- Groen Antw. Noord van Spoor (Stalenbrug-Olympialn) € 61.800
- OV Antw. Noord van Spoor (Stalenbrug-Olympialn) € 70.800
- VRI Antw. Noord van Spoor (Stalenbrug-Olympialn) € 253.550
- Civieltechnische kunstwerken € 304.000
- Kademuren Noord- en Zuidzijde haven €2.000.000

Er is nog een bestaand krediet waarin nog voldoende middelen zijn voor alle voorbereidingen in 2023. De investering (uitvoering) gaat plaatsvinden vanaf 2024.

- Aanleg wegen LvA Poortgebied € 900.000

Riolering:

- Antw Noord van Spoor (Stalenbrug-Olympialn) € 573.000
- Stamriool €1.000.000

Vervallen kredieten (totaal €1.279.700)

Bedrijfsvoering:

- Verzamelkrediet automatisering € 227.600
- Wagenpark (handhaving en openbare ruimte) € 469.100

Riolering:

- Markiezenaten € 283.000
- Vestinggronden Zuid € 300.000

Het investeringsoverzicht van het IHP wordt jaarlijks geïndexeerd. Deze indexering gebeurt voor de bouwkosten op basis van de HEVO index. Begin dit jaar is het indexpercentage voor prijspeil 1-1-2023 vastgesteld, te weten 23,2%. Dit is substantieel hoger dan begroot. Daarnaast hebben ook de lopende bouwprojecten te maken met langere doorlooptijden, problemen bij aanbesteding en daardoor uiteindelijk ook met de prijsverhogingen die in de bouw hebben plaatsgevonden.

De begrootte kosten van deze projecten dienen daarom ook naar boven te worden bijgesteld conform prijsindex stijging. De stijging op basis van indexering is verwerkt in het uitvoeringsplan IHP zoals deze ook in dit concernbericht is opgenomen.

Recapitulatie Moederkredieten

Hieronder het overzicht van de uitnutting van de moederkredieten 2023.

Daarnaast zijn er kredieten van 2023 doorgeschoven of vervallen (zie hierboven).

Voor 2023 geeft het dan voor het totaal van de moederkredieten het volgende beeld:

Uitvoeringsplan 2023

Moederkrediet Bedrijfsvoering/-middelen, vastgoed en openbare ruimte		
<u>Bedrijfsvoering/-middelen</u>		
Beschikbaar gesteld	801.300	
Nog beschikbaar te stellen	685.500	
Totaal bedrijfsvoering/-middelen		1.486.800
<u>Vastgoed</u>		
Beschikbaar gesteld	532.000	
Nog beschikbaar te stellen	1.513.000	
Totaal vastgoed		2.045.000
<u>Openbare Ruimte</u>		
Beschikbaar gesteld	3.160.700	
Nog beschikbaar te stellen	2.472.800	
Totaal openbare ruimte		5.633.500
Totaal moederkrediet bedrijfsvoering/-middelen, vastgoed en openbare ruimte		9.165.300
Moederkrediet Bedr.voering/Vastgoed/Openbare ruimte		7.500.000
Ruimte 2020		754.900
Overschrijding moederkrediet		-910.400
Moederkrediet Riolering		
Beschikbaar gesteld	4.666.600	
Nog beschikbaar te stellen	1.879.500	
Totaal riolering		6.546.100
Moederkrediet Riolering		6.300.000
Overschrijding riolering		-246.100
Onderwijshuisvesting (beleidsrijk IHP)		
Beschikbaar gesteld	0	
Nog beschikbaar te stellen	2.663.800	
Totaal onderwijshuisvesting		2.663.800
Moederkrediet onderwijshuisvesting		2.663.800

5 Recapitulatie

Onderstaande tabel geeft de bedragen aan welke leiden tot een saldo. Naast deze posten worden ook de budgettaire neutrale financiële mutaties opgenomen in de begrotingswijziging.

Recapitulatie 1e Concernbericht 2023		* € 1.000			
Programma	Onderwerp	Saldo			
		2023	2024	2025	2026
Div	salariskosten	-2.171	-2.171	-2.171	-2.171
Div	Energiekosten	-386	0	0	0
Div	Kapitaallasten	590	590	590	590
1	RWB afrekening jaarrekening 2022	136	0	0	0
1	software SaaS-oplossing	-677	-200	-200	-200
1	OZB	150	150	150	150
1	BWB (afrekening jaarrekening 2022)	84	0	0	0
1	Huuropbrengsten vastgoed	-141	-141	-141	-141
1	Compensatie voor inkomstenderving 2021 vanwege corona	1.070	0	0	0
1	Algemene uitkering	1.020	-178	-1.094	2.250
1	Vrijval inflatiereservering	2.000	2.000	2.000	2.000
	Mutaties < €50.000	-10	0	0	0
2	Veiligheidsregio bijdrage 2022 en 2023	442	0	0	0
3	Areaalaccres IBOR	-2.016	-2.016	-2.016	-2.016
3	Ontvreemding handgereedschap gemeentewerf	-100	0	0	0
	Mutaties < €50.000	-30	-30	-30	-30
4	MJOP Theodorushaven	-356	-291	-291	-291
5	Doordecentralisatie vergoeding VO 2023	72	0	0	0
6	Verkoop perceel De Beeklaan	305	0	0	0
6	West-Brabants Archief	-152	0	0	0
	Mutaties < €50.000	-39	-39	-39	-39
7	Subsidie Stichting Verenigde Wijkcentra	-290	0	0	0
	Mutaties < €50.000	-58	-58	-58	-58
8	WVS	356	0	0	0
	ISD	-675	0	0	0
10	Parkeeropbrengsten	-250	-250	-250	-250
10	Parkeergarage de Parade	-82	0	0	0
	Mutaties < €50.000	-56	0	0	0
	Totaal mutaties 1e concernbericht 2023	-1.263	-2.634	-3.549	-205
	Beginstand 1e Concernbericht 2023	-728	8.876	12.458	-873
	Saldo Begroting 2023 na 1e Concernbericht 2023	-1.990	6.243	8.909	-1.077